

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 19 mart 2012. god.
Br. ref.: RK 208/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KO 05/12

Podnosioci

**Visar Ymeri i dvanaest poslanika
Skupštine Republike Kosovo**

**U vezi ustavnosti odluke Skupštine Republike Kosovo,
br. 04-V-279 od 20. januara 2012. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Visar Ymeri, Rexhep Selimi, Liburn Aliu, Albin Kurti, Albana Fetoshi, Glauk Konjufca, Albana Gashi, Florin Krasniqi, Alma Lama, Albulena Haxhiu, Afrim Kasolli, Emin Gërbeshi i Afrim Hoti, svi poslanici Skupštine Republike Kosovo.

Predmetna stvar

2. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost odluke Skupštine Republike Kosovo, br. 04-V-279 od 20. januara 2012. god. Ova odluka je istoga dana objavljena na internet stranici Skupštine.

Pravni osnov

3. Član 113. stav 5. Ustava Kosova (u daljem tekstu: Ustav), član 38. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 36. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak u Sudu

4. Podnosioci zahteva su 26. januara 2012. god. podneli zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).
5. Predsednik Suda je 31. januara 2012. god. imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Ivan Čukalović.
6. Ustavni sud je 31. januara 2012. god. obavestio predsednika Skupštine i Vladu o zahtevu koji su podnosioci zahteva podneli Sudu.
7. Sud je 7. februara 2012. god. poslao dopis podnosiocima zahteva tražeći razjašnjenja o zahtevu.
8. Kopija dopisa Suda ja dostavljena predsedniku Skupštine i Vladi.
9. Podnosioci zahteva su dopisom od 20. februara 2012. god. odgovorili na zahtev Suda, koji je primljen 21. februara 2012. god. Odgovor podnosilaca zahteva je opširnije opisan u pasusima 18 do 22 ispod.
10. Kopija ovog odgovora je 27. februara 2012. god. prosleđena predsedniku Skupštine i Vladi i oni su savetovani da u roku od nedelju odgovore, ukoliko žele. Nikakv odgovor nije dobijen u navedenom roku.
11. Veće za razmatranje je 15. marta 2012. god. razmotrilo izveštaj koji je pripremio sudija izvestilac i sudu u punom sastavu iznelo predlog o neprihvatljivosti zahteva. Sud u punom sastavu je istoga dana razmotrio zahtev.

Pregled činjenica

12. Skupština je 20. januara 2012. god. razmotrila predlog parlamentarne grupe Demokratske partije Kosova (PDK) i istog dana donela odluku. Tom odlukom su između ostalog „*pozdravljeni sporazumi*“ koji su postignuti u dijalogu između Vlade Republike Kosovo i Republike Srbije, kao i da Skupština „*podržava njihovu punu implementaciju*“.
13. Od ukupnog broja poslanika prisutnih tokom glasanja, 59 je glasalo za predlog, 41 je bilo protiv predloga i 1 je bio uzdržan.

Argumenti koje je izneo podnosilac zahteva

14. U svom zahtevu podnosioci zahteva tvrde da se odluka Skupštine odnosi na sporazume koji su postignuti između Vlade Republike Kosovo i Republike Srbije, koje su, prema njima, dve države sa pravnim subjektivitetom u međunarodnom pravu.
15. Podnosioci zahteva navode da Zakon o međunarodnim ugovorima, br. 04/L-052, u članu 3. stavu 1. tački 5. definiše međunarodni ugovor kao: „- *međunarodni ugovor, odnosno sporazum zaključen između Republike Kosovo i strane države ili međunarodne organizacije u pisanoj formi i prema pravilima međunarodnog prava, bez obzira na konkretnu sadržinu ili na činjenicu da li je sadržan u jednom, dva ili više povezanih instrumenata*“. Sledstveno, oni tvrde da pošto su sporazumi navedeni u stavu 1. odluke Skupštine od 20. januara 2012. god. postignuti između dve države shodno navedenom zakonu, isti jesu međunarodni sporazumi.
16. Podnosioci zahteva su citirali celokupni član 18. Ustava, koji se odnosi na ratifikaciju međunarodnih sporazuma. Oni su izneli: „*Na ovaj način preko njihovog „pozdravljanja postignutog sporazuma“ i preko „podrške za potpuno sprovođenje“, Skupština Republike Kosovo je priznala i ratifikovala ove sporazume, i isto tako je preuzela obaveze koje proističu iz ovih sporazuma*“.
17. Oni tvrde da je navedena „*ratifikacija međunarodnih sporazuma*“ u suprotnosti sa članom 18. Ustava.
18. Sud je 7. februara 2012. god. poslao dopis sledećeg sadržaja podnosiocima zahteva:

„1) Koja je suština ustavnog pitanja u žalbi ili navodnom kršenju koje, prema vašim tvrdnjama, zahteva da Ustavni sud razmotri sadržaj ili proceduru istog.

2) Molimo vas navedite osnovu i dostavite dokaze koji podupiru osnovu prema kojoj vi tvrdite da je predmetno pitanje zahteva predmet procesa ratifikacije koji je propisan u članu 18. Ustava Kosova“.
19. U njihovom odgovoru podnosioci zahteva su ponovili stav koji su zauzeli u zahtevu i ponovo su se pozvali na „*pozdravljanje postizanja sporazuma*“ i „*podržavanje pune implementacije*“ navedenih sporazuma. Oni su naglasili da su donošenjem odluke u Skupštini „*ratifikovani*“ međunarodni sporazumi. Oni su zauzeli stav da time takva ratifikacija znači da su trebale biti primenjene procedure propisane u članu 18. Ustava
20. Podnosioci zahteva su naglasili razne uslove za ratifikaciju prema članu 18. stavu 1. i članu 18. stavu 2.; od kojih jedan zahteva dvotrećinsku većinu skupštinskih poslanika a drugi zahteva ratifikaciju od strane predsednika Republike Kosovo, u zavisnosti od predmeta sporazuma.
21. Štaviše, oni su elaborisali i analizirali karakter međunarodnih sporazuma na osnovu Zakona o međunarodnim ugovorima br. 04/L-052 i Bečke konvencije o ugovornom pravu, iz 1969.
22. Podnosioci zahteva su takođe ponovili da su Republika Kosovo i Republika Srbija dve zemlje sa pravnim subjektivitetom u međunarodnom pravu. Dakle, oni su tvrdili da su sporazumi na koje se odluka Skupštine odnosila imali karakter međunarodnih sporazuma, kao što je propisano Zakonom o međunarodnim ugovorima i Bečkom konvencijom o ugovorima, iz 1969.

23. U svom odgovoru, podnosioci zahteva su zahtevali da „Predsednica, Skupština i Premijer treba da budu upućeni u svojim ustavnim obavezama u pogledu ostvarivanja međunarodnih ugovora (...)“.

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Kako bi se odredilo da li zahtev može biti razmotren od strane Ustavnog suda, treba se oceniti da li je isti prihvatljiv ili nije.
25. Podnosioci zahteva su podneli zahtev shodno članu 113. stavu 5. Ustava, u kojem je propisano sledeće:
- „Deset (10) ili više poslanika Skupštine može, u roku od osam (8) dana od usvajanja, da ospori ustavnost bilo kog zakona koji je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja tako i zbog procedure sprovođenja“.*
26. Zahtev je podnelo 13 poslanika Skupštine Kosovo, kao što je navedeno u pasusu 1. iznad, što je više od minimuma koji je propisan članom 113. stavom 5. Ustava, dakle uslov ovlašćene strane je ispunjen.
27. Odluka Skupštine koju osporavaju podnosioci zahteva je doneta 20. januara 2012. god. dok je zahtev podnet Sudu 26. januara 2012. god., tj. u Ustavom propisanom roku od osam dana. Dakle, zahtev je podnet u zakonskom roku.
28. Međutim, postoje druga pitanja koja će Sud uzeti u obzir prilikom razmatranja da li je zahtev prihvatljiv ili nije. Vezano sa tim, treba se obratiti pažnja na tekst člana 113. stava 5., u kojem stoji „ustavnost zakona koji je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja tako i zbog procedure sprovođenja“ koju će Sud razmotriti.
29. Takođe je važno navesti i relevantne odredbe Zakona koje regulišu podnošenje zahteva prema članu 113. stavu 5. Ustava. Vezano sa tim, član 42. Zakona propisuje sledeće:

„Ālan 42 Taēnost podneska

1. Uz podnesak podnešen u skladu sa ālanom 113, stav 6[†] Ustava, se između ostalog, podnose i sledeće informacije:

1.1. imena i potpisi svih poslanika Skupštine koji osporavaju ustavnost zakona ili odluke donesene od strane Skupštine Republike Kosovo;

1.2. Ustavne ili odredbe nekog akta ili zakona koje se tiēu ovog zakona[†]; i

1.3. dokaze na koje se zasniva spor“.

30. Podsećamo, Sud je od podnosilaca zahteva specifično zahtevao da identifikuju suštinu ustavnog pitanja koje je od Suda zahtevalo razmatranje sadržaja ili procedure navedenog. Takođe je od podnosilaca zahteva specifično traženo da dostave dokaze koji podupiru osnovu prema kojoj su oni tvrdili da je predmetno pitanje zahteva predmet procesa ratifikacije koji je propisan u članu 18. Ustava. Ovaj zahtev koji je upućen podnosiocima zahteva je posebno opravdan članom 42. stavom 1. tačkom 3. Zakona.

* Srpska verzija se razlikuje od albanske i engleske.

† Srpska i albanska verzija se razlikuju od engleske.

‡ Srpska verzija se razlikuje od albanske i engleske.

31. Sud podseća da Skupština Kosova u svojoj odluci od 20. januara 2012. god.: „pozdravlja postignute Sporazume između Vlade Republike Kosovo i Republike Srbije, preko procesa dijaloga i podržava njihovo sprovođenje u potpunosti“. U odluci takođe stoji: „Vlada Republike Kosovo (...) da odluči odgovarajuće mere reciprociteta za napredak procesa dijaloga i sprovođenju postignutih zaključaka“, kao i: „Vlada se obavezuje da izveštava Skupštini vezano za napredak procesa dijaloga i reciprociteta“.
32. Skupština Kosova, shodno članu 65. stavu 1. Ustava (Nadležnosti Skupštine), usvaja zakone, rezolucije i ostale opšte akte koji se donose u okviru njene nadležnosti i usvajaju od strane potrebnog kvoruma i većine, kao što je propisano članom 69. stavom 3. i članom 80. stavom 1. Ustava.
33. Sud primećuje da Skupština Republike Kosovo ima pravo da odluči o formi akata koje usvaja. U ovom slučaju, odluka je u Skupštini doneta na predlog članova jedne parlamentarne grupe. Podnosioci zahteva ne podižu pitanje da li je postojao kvorum, shodno članu 69. stavu 3., ili većina, shodno članu 80. stavu 1. Ustava, prilikom donošenja odluke. Iz podnesaka podnosilaca zahteva izgleda da oni ne napadaju sadržaj ili proceduru odluku Skupštine nego prirodu iste više. Izgleda da oni žele reći da u ovom slučaju Sud treba da promeni prirodu odluke, ali ne iznose argumente, dokaze ili opravdanje na koji bi način to Sud trebao učiniti. Podnosioci zahteva tvrde da odluka Skupštine sadrži međunarodne sporazume i da je ovo dakle ratifikacija za koju je bilo potrebno primeniti član 18. Ustava. U Skupštini nije predloženo niti je u Skupštini diskutovano da predlog sadrži međunarodne sporazume, a niti da je za usvojenu odluku bila potrebna ratifikacija prema članu 18.
34. Nema argumenata niti dokaza da je ono što je bilo u pitanju u odluci koju je usvojila Skupština potpada pod delokrug člana 18. Štaviše, podnosioci zahteva nisu detaljno razradili razliku između stava 1. i stava 2. člana 18., i koji bi trebao biti primenjen. Samo spominjanje celog člana 18. ne dovodi do zaključka da je isti trebao biti primenjen u odnosu na odluku Skupštine.
35. Sud podseća da je njegova ustavna nadležnost razmatranje ustavnosti osporene odluke što se tiče sadržaja i ispoštovanih procedura. Podnosioci zahteva ne osporavaju sadržaj niti proceduru donete odluke. Oni tvrde da je trebala biti usvojena procedura ratifikacije saglasno članu 18. Ustava.
36. Sud je dužan da analizira celokupnost zahteva koji su podneli podnosioci zahteva i ovo iziskuje uzimanje u obzir i podnošenje prvog zahteva i odgovora koji su podnosioci zahteva dostavili Sudu 21. februara 2012. god. U suštini, izgleda da podnosioci zahteva žele da Sud odluku Skupštine od 20. januara 2012. god. protumači kao međunarodni sporazum za koji je potrebna ratifikacija saglasno članu 18. Ustava. Ustavni sud je svestan doktrine podele vlasti, kao što je predviđeno u članu 4. Ustava, kao i nadležnosti Skupštine. Stoga, Sud smatra da je na Skupštini da donese one odluke za koje smatra da su odgovarajuće ili neophodne. Sledstveno, prema članu 113. stavu 5. Ustava, zahtev podnosilaca zahteva da Sud odluku Skupštine smatra međunarodnim sporazumom za koji je potrebna ratifikacija spada izvan opsega nadležnosti Suda.
37. Dakle, imajući u vidu sva navedena pitanja Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv jer nije *ratione materiae* u skladu sa Ustavom.

IZ TIH RAZLOGA

Stoga, Ustavni sud, shodno članu 113. stavu 5. Ustava, članu 20. Zakona i pravilu 36. poslovnika,

ODLUČUJE

- I. Jednoglasno da odbaci zahtev kao neprihvatljiv,
- II. Većinom glasova da odbaci zahtev kao neprihvatljiv jer nije *ratione materiae* u skladu sa Ustavom,
- III. Ova odluka će biti dostavljena podnosiocima zahteva, predsedniku Skupštine Kosova i Vladi Kosova,
- IV. Ova odluka će biti objavljena u Službenom listu saglasno članu 20. stavu 4. Zakona, i
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. Dr. Enver Hasani